

CUMHURİYET ve TEMEL ÜLKÜLERİ

Prof. Dr. Mustafa KESKİN

Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Türkiye Cumhuriyeti Devleti “binlerce yıllık musibetlerin bir intibahı, kutlu vatanın her karış toprağını sulayan kanların bir bedelidir”.

Bir önceki devletimiz, Osmanlı Devleti, yirminci yüzyılın başında doğal ömrünü tamamlayarak “munkarız olmuş”, tarihe intikal etmiştir. Bilinmeyen zamanlardan beri hür ve bağımsız yaşamış olan Türk Milleti tam bir izmihlal ile karşı karşıya gelmiş, “Milli Mücadele”de ata babalarının kendilerini kıyama davet eden çağrısına kulak vererek devletsiz kalmamak, esaret ve bağımlılığı reddederek bağımsız ve ayırt edici kimliği ile varlığını sürdürmek için büyük bir mücadeleye atılmıştır.

Mustafa Kemal, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kurucusudur. Osmanlı Devletinin enkazının külleri üzerinde yeni Türk Devletini kurmak üzere, arkadaşlarıyla Anadolu’ya geçmek üzere yola çıktıklarında kuracağı devletin şekil ve mahiyetini belirlemişlerdi ve bunu bir milli sır olarak saklamışlardı.

Milli Sır; milli hakimiyet esasına müstenid, kayıtsız-şartsız bağımsız, yepyeni bir TÜRK DEVLETİ kurmak idi.

Milli Egemenlik; içte ve dışta bağımsız olmak, emretme, buyurma hak ve yetkisi kendinde bulunmak, kimseden buyruk almamak, kendi bayrağı ve buyruğu altında olmaktır.

Milli İrade; “milleti, içine düştüğü kötü durumdan yine MİLLETİN AZİM ve İRADESİ kurtaracaktır”. Milletın umumi arzusu demektir. Büyük ülkelerin yalnız yöneticiler yahut kurucular tarafından benimsenmesi yetmez, bunların yönetilenler tarafından da benimsenmesi ve önemsenmesi gerekir. Yeni Türk Devleti kurma ülküsü toplumun bütünü tarafından kabul görmüştür. Burada “milli vicdan”ın sesine kulak verilmiştir. Milli vicdan dediğimiz şey; niyetlendiğimiz büyük işin yararlı ve hayırlı olup olmadığını belirleyen bir hakemdir. 1920’lerde Türk Milletinin bütün bireyleri, bunun kendi gelecekleri için en doğru yol olduğuna karar vermiştir. Bunun içindir ki, her şeyin esası milli irade olmalıdır. Mustafa Kemal Erzurum’a geldiği zaman “irade-i milliye her şeyin esasıdır, ordumuz işbu irade-i milliyenin ancak hizmetkarıdır” demiş, hiçbir partinin mensubu olmadığını özellikle belirtmek suretiyle, partiler üstü bir milli politikanın temsilcisi olduğunu vurgulamıştır. İstanbul’daki itilaf devletleri komiserliği ile onların güdümündeki Osmanlı Hükümeti, Mustafa Kemal’in sahip olduğu sınırsız şeref ve itibar sebebiyle, yakın bir gelecekte, eğer kendisine engel olamazlarsa, yeni bir Türk Devletini kuracağını, bu devletin şeklinin bir Cumhuriyet olacağını bildikleri için, ne suretle

olursa olsun, tutuklanması için bir “irade-i seniyye” çıkarttılar. Erzurum Mustafa Kemal’i fahri hemşehrisi olarak bağrına bastığı gibi, ayakta kalabilen XV. Kolordu’nun komutanı Kazım KARABEKİR Paşa da İstanbul’u dinlemeyerek, ikameti için kendisine tahsis edilen Kolordu karargahından Mustafa Kemal’e “XV. Kolordu emrinizdedir, Paşam” demek suretiyle ona sahip çıkmışlar, Anadolu’nun genel arzusunu göstermişlerdir. Mustafa Kemal 08-09 Haziran 1919 da askerlikten istifa etmiş, “Sine-i millette bir ferd-i mücahit olarak çalışma”ya karar vermiştir. Onun bu kararı Türk Milletinin mukadderatında bir dönüm noktasıdır. Ülke genelinde milli iradeyi hakim kılmak ve milli kuvvetleri etkin kılmak esastır. Erzurum ve Sivas kongrelerinde, Ankara ile İstanbul’un organik çalışmasının bir ürünü olan son “Osmanlı Mebuslar Meclisi”nde kabul edilen, gerçekleşmesi için üzerine yemin edilen, Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldığı zaman bu meclisin üyelerince de yemini yenilenen “Misak-ı Milli”de “ülkenin ve milletin bölünmezliği” vurgulanmış, bununla ilgili Türk milletinin kararlılığı bütün dünyaya ilan edilmiştir. Misak-ı Milli Türk’ün amentüsüdür ve kıyamete kadar da bakidir.

Milli Meclis; Türkiye Büyük Millet Meclisi’dir. Milli iradenin tecelli ve temerküz ettiği kutsal kuruldur. Türk milletinin mukadderatının tayin ve tespit edildiği yerdir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin kabul ettiği ilk yasalar içinde, 20 Ocak 1921 tarihli, ANAYASA da bulunmaktadır. Söz konusu Anayasa Türk inkılabının meşruiyetinin yegane belgesidir. Türk İnkılabını alelade ihtilallerden ayıran da budur.

Milli İstiklal; Türk milletinin her bakımdan, siyasî, harsî, askerî, malî, adlî, iktisadî, hukukî, hatta DİNEN dahi bağımsız olmasını ifade eder.

Milli İktisad; Türk milletinin kendi güç ve kaynaklarına dayanarak kalkınması, sahip olduğu yer altı ve yerüstü zenginliklerini kimseye vermemesidir.

CUMHURİYET ve DEMOKRASİ

Cumhuriyet bir devlet şeklidir. Egemenliğin bir şahsa, bir zümreye değil, MİLLETE ait olduğu devlet biçimidir. Hükümet şekli olarak da; Cumhuriyet, başta devlet başkanı olmak üzere devletin başlıca temel organlarının seçimle belirlendiği ve seçimle görevden uzaklaştırıldığı, bunları belirlemede veraset ilkesinin asla rol oynamadığı bir mekanizmayı anlatır.

Cumhuriyet hükümetlerini DEVRİMCİ-KARŞI DEVRİMCİ diye tasnif etmek düşüncesi batıldır, milli yapıyı örseleyici hatta parçalayıcı sonuçları görülmüştür. Bütün Cumhuriyet hükümetleri milli iradenin tecellisi olarak iş başına geçmişlerdir ve Cumhuriyetin mânâ ve lafzına uygun olarak, tam bir sâdaktle çalışmışlardır. Türk devletinin “laik, demokratik bir sosyal hukuk devleti” olduğunun tarihsel tecrübesinden haberdardırlar. İnsanları doğuştan günahkar sayma inancına benzer şekilde, milli mücadele yıllarında yanlışlık içinde bulunanları ebediyen

mahkum etme lüksüne sahip değiliz. Türkiye, halkının bir şekilde kategorize edilmesinden seksen yıl zarfında çok sıkıntılar çekmiştir. Bunlara son vermek, ortak paydada bir birlik sergilemek hepimize düşen milli bir görev ve sorumluluk olmalıdır.

Demokrasi, halkın yönetimidir. Cumhuriyetten bambaşka bir şeydir. Ona göredir ki Cumhuriyetsiz demokrasi olabileceği gibi, demokrasısız cumhuriyetler de görülmektedir. Demokrasi bir ruh bir anlayış meselesidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin temel amaçlarından biri 'imtiyazsız-sınıfsız', mütecanis bir toplum, bir "MİLLET" yaratmaktır. Halkçılık, öyle bir toplumu, yepyeni bir milleti ortaya çıkarmak ülküsü idi. Seçim insanlığın en büyük icatlarından biridir. Biri hür kırkı köle toplumlarda değil, hepsi hür vatandaşların ülkesinde demokrasi vardır. Demokrasi Cumhuriyetin tacıdır. Büyük Atatürk, milletini çok iyi tanımakta ve değerlendirmektedir. Ona göre "Türk milleti fitraten demokrat doğmuş bir millettir". Türkiye'nin karar alıcıları, Türk milletinin seçicilik ve belirleyiciliğine, kısaca hakemliğine güvenmek zorunda olmalıydılar... Türk milletini başkaca yorumlamak, onun bu irfanını görmezden gelmek Türk Milletine bühandır, iftiradır. Çünkü "Milli Mücadeleyi yapan doğrudan doğruya milletin kendisidir".

CUMHURİYETİN TEMEL ÜLKÜLERİ

Bunlar, milli birlik ve beraberlik, milliyetçilik ve medeniyetçilik, yurttan ve dünyada barış' tır.

Milli Birlik ve Beraberlik: Bütün zamanlarda ihtiyacımız olan gerçekliktir. Zira "Saltanat dedikleri bir cihan kavgasıdır. Olmaya bahtı saadet DÜNYADA VAHDET gibi" diyor Kanunî Sultan Süleyman. Koca hünkar Hacı Bektaş Veli'nin dediği üzere "BİR OLMAK, DİRİ OLMAK ve İRİ OLMAK" lazımdır. Tarihte Türk Devletlerinin dışarıdan bir saldırı ve istila sonucunda değil de, kendi içinden yıkıldıkları gerçeği asla unutulmamalıdır. Türklerin serazatlıkları hem üstün yanlarıdır, hem de başta gelen zaaflarıdır. Türkiye Cumhuriyetini kuran halka TÜRK MİLLETİ denir. "Türk Milleti" adını Cumhuriyetle aldı.Yeni devletimiz, bir ailenin, bir sülalenin değil, bütünün, hepimizin devletidir. TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ ırken, dinen, harsen ve muhiten bir olan, birbirine karşı sevgi ve saygı duygularıyla dolu olan, ülkenin herhangi bir köşesi bir saldırıya maruz kaldığında, birlikte savunacağına söz veren, kaderde, kıvançta, tasada müşterek, birlikte yaşama arzu ve iradesinde bulunan, bir bayrak ve bir buyruk altında yaşamayı amaç edinen milletimiz, elbette Osmanlı Devletinin bir sosyal özetidir. Kafkasya'dan, Kırım'dan, Balkanlar'dan, Adalar'dan, Azerbaycan'dan, Kuzey Irak ve Suriye'den gelerek, geleceklerini Türk Devletinin siyanetinde görenler, burada YEPYENİ BİR KİMLİKLE arz-ı endam ettiler: TÜRK MİLLETİ'ni oluşturdular. Bu üst kimliğimiz hepimize şan ve şeref olarak yeter. "*Ne Mutlu Türküm Diyene*" dedikçe, bütün insanlığın saygısını kazanacağız. Aksi halde herkesin istiskaline uğrayacağız... Başkalarının bize saygı göstermesini istiyorsak, bu saygıyı herkesten önce biz kendimize göstermeliyiz. Diğer taraftan yabancılara, farklı dilden, inançtan ve renkten

insanlara gösterdiğimiz hoşgörünün daha da fazlasını kendi insanımıza göstermeliyiz. Kimseye alt kimliğini sormayan şerefli devletimizi ve milletimizi zaafa uğratacak söylemlerden ve eylemlerden uzak olunmalı, bu konuda gaflet göstermemeli, dalalet ve ihanette olunmamalıdır. Cumhuriyetin kuruluşunda kanı, alın teri ve duası bulunanların, kurdukları cumhuriyete ihanet etmeleri asla mümkün değildir. Birbirimize emanet olduğumuzu unutmamalıyız. 17 Ağustos 1999 büyük Marmara depremi bize BİR VE BÜTÜN BİR MİLLET OLDUĞUMUZU göstermiştir.

Milliyetçilik ve Medeniyetçilik; Türk milletinin, ayırt edici özelliklerini koruyarak, “MUASIR MEDENİYET SEVİYESİNİN ÜSTÜNE ÇIKMASI”dır. Her millet kendine özgü karakterlere sahiptir. Buna “milli kültür” de diyoruz. Kendine özgü karakterlere sahip olmak medeni olmanın da ta kendisidir. Türk milletinin milletler ailesi içinde sicili temizdir. Dolayısıyla kimliğinden utanç duyması düşünülemez. Bir yıl kadar önce Mısır’ın başkenti Kahire’de toplanan “Savaş Karşıtları Konferansı”nda konuşan Cezayir milli bağımsızlık savaşının öncüsü ve ilk cumhurbaşkanı Ahmed Bin Bellâ, dinî ve millî varlıklarını Türklere borçlu olduklarını söyleyerek “XVI. Yüzyılda İspanyollar bizi Hıristiyanlaştırmak ve sömürgeleştirmek için topraklarımıza çıkmak istediklerinde, Osmanlı Devletinden yardım istedik. Hiç tereddüt etmeden ve bir ön şart ileri sürmeden imdadımıza yetiştiler, geldiler, bizi kurtardılar ama bizi BOYUNDURUK ALTINA ALMADILAR” diye ilave etmiştir. Diğer taraftan Mayıs-Haziran 2003 tarihinde Güney Kore ve Japonya’da gerçekleştirilen Dünya Futbol Şampiyonasında Türk Milli futbol takımının ve yöneticilerinin bu iki ülkede karşılaştıkları güzel ve sıcak ilgi de 50-110 yıl önce bu ülkelerde bulunmuş Türk askerlerinin bıraktıkları temiz izlerle ilgilidir. Nihayet tarihi boyunca medeniyete önderlik yapmış, katkıda bulunmuş, çok badireler atlattmış, binlerce yıllık musibetlerin bir intibahı olarak yeni devletini kurmuş olan, “Türk Milleti medeniyette asildir”. Türkiye Cumhuriyetinin temeli yüksek Türk kahramanlığı ve Türk kültürüdür. “Türk çocuğu ata babalarını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde güç ve kuvvet bulacaktır”. Yeni Türk Devletinin, öncekilerin akıbetine uğramaması için, çağdaş medeniyetin mensubu ve ortağı olma mecburiyeti vardır. Medeniyetin milliyeti, dini ve coğrafyası olmaz. Medeniyet bir milletin, bir dinin ve bir coğrafyanın eseri değil, belki bütün insanlığın ortak eseri ve bundan dolayı da ortak mirasıdır.

Yurtta ve Dünyada Barış; Bütün tarihi boyunca, doğal ve yapay nedenlerle dünyanın her tarafına dağılmış olan, gittikleri yerlerde bazen, asimile olan, bazen de bağımsız devletler kuran Türkler, varlıklarının devam ve bekası için çok kan döktüler, kemiklerini yıgıldılar... Osmanlı Devleti her sekiz günden birini Haçlı Avrupa ve ortaklarıyla savaş halinde geçirdi. Zaman geldi yurtlarımız harap oldu, insanlarımız kayıp oldu, öz yurdumuz dahi elimizden alınmak istendi. Dünyanın ahvali sadece SAVAŞTAN ibaret değildir. BARIŞ ta vardır. “Barış hükümlerin efendisidir”, esnektir, maddi ve manevi kalkınmanın esasıdır. “Savaşa talip olmak cehenneme talip olmaktır”, nihayet “hayati bir gerekçesi olmazsa savaş bir cinayettir.”

Binlerce yıllık musibetlerin bir intibahı, aziz vatanın her karış toprağını sulayan kanların bir bedeli olarak kurulan TÜRKİYE CUMHURİYETİ'nin her bakımdan kuvvetli ve saygın olabilmesi, milli mücadele vermek zorunda kaldığı Avrupa ile hesaplaşması için barışa, dinlenmeye, çoğalmaya, kültürünü çağdaşlarının üzerine çıkarmaya mutlak ihtiyacı vardır. Yeni savaşlar ilim ile irfan ile teknoloji ve tefekkür ile olacaktır. Muhammed İktbal'in 1912'lerdeki şu tespitini unutmayalım. O tarihten bu yana bir değişim olup olmadığı üzerinde inceden inceye düşünelim. Türk İnkılabının sırf bu nokta-i nazardan bir değerlendirmesini yapalım.

“Din-i kâfir tefekkür ve tedbir ve cihaddır,
Din-i molla fi-sebilillah fesaddır”.

21. yüzyılın Türk asrı olmaması için bir sebep yoktur. Yeter ki Türk çocukları kendilerini alkolden, uyuşturucudan ve nikahsızlıktan korusunlar! Yeter ki Türk olmanın gururunu duyarak her gün daha fazla çalışsınlar, okusunlar, araştırsınlar, üretsınler. Birbirlerini sevsınler! Geleceğın neler getireceğını bilemeyiz ama öngörüm o dur ki, TÜRK ÇOCUKLARI çeyrek yüzyıl sonra, eğer ayırt edici özelliklerini korurlarsa, Atatürk'ün işaret ettiğı aydınlık yolda yürürlerse, batılı başkentlerin yöneticileri olacaklardır.

“Görelim Mevla neyler- neylerse güzel eyler.”

İç ve dış politikamızın temel umdesi olan “YURTTA BARIŞ – DÜNYADA BARIŞ”, kimsenin toprağında gözümüzün olmadığıın, kimsenin de toprağımızda gözünün olamayacağıın formülüdür. Misak-ı Milli'nin gerçekleşmemiş aksamının sağlanmasıın yolu da budur.

“Bu dünyanın ahvali savaştan-barıştan; bolluktan-kıtlıktan; zevkten-mihnet ve meşakkatten ibarettir.” unutulmasın!

Dilek ve Temennim; Modern Türkiye'nin kurucusu, Türk milletinin kurtarıcısı, her milletin varlığına saygılı, örnek TÜRK MİLLİYETÇİSİ, 10 Yıl Savaşlarının muzaffer komutanı, sine-i milletten çıkmış, sine-i millette bir ferdi mücahit gibi çalışan evladı, Milli Mücade'lenin GÂZİ ve MÜŞİRİ, yalnız adam MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'Ü, ölümünün 65. yılında minnet ve şükranla anıyor, aziz hatırası önünde saygıyla eğiliyorum. 80. yılını idrak ettiğımız Cumhuriyetimizi, “ebediyete akıp giden her 10 yılda bir bu büyük millet bayramını şerefle, saadetle refah içinde kutlamayı dilerim: Ne Mutlu Türküm Diyene”.